

Protokols Nr. 6

- 1. Ar COVID-19 saistītās ES iniciatīvas, vadlīnijas un citi aktuālie jautājumi**
- 2. Padomes maijā un jūnijā**
- 3. Arktikas jautājumi**
- 4. Par uzlabojumiem ES koordinācijas kārtībā**
- 5. Dažādi**

Sēdi vada: A. Kurme, Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās.

Sēdes locekļi:

M. Klīve, Ārlietu ministrija
S. Rupjā, Ārlietu ministrija
M. Klismets, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
E. Stanga, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Z. Liepiņa, Ekonomikas ministrija
L. Stauvere, Ekonomikas ministrija
M. Rone, Ekonomikas ministrija
D. Giluce, Aizsardzības ministrija
E. Šimiņa-Neverovska, Satiksmes ministrija
E. Nagle, Satiksmes ministrija
S. Catlaka, Kultūras ministrija
I. Tāre, Labklājības ministrija
B. Kņigins, Finanšu ministrija
A. Esenberga, Finanšu ministrija
I. Blauberģa, Finanšu ministrija
N. Strautmanis, Finanšu ministrija
I. Irbe, Finanšu ministrija
A. Valaine-Elsone, Iekšlietu ministrija
D. Deinate, Izglītības un zinātnes ministrija
B. Jurkevica, Izglītības un zinātnes ministrija
K. Pommere, Tieslietu ministrija
L. Jenča, Tieslietu ministrija
I. Baļčūne, Zemkopības ministrija
L. Timša, Veselības ministrija
I. Allika, Latvijas Banka

Klātesošie:

Jans Kevišs-Petuško, Ārlietu ministrija
R. Brusbārdis, Ārlietu ministrija
A. Čākure, Ārlietu ministrija
L. Kalēja, Ārlietu ministrija
D. Baumanis, Ārlietu ministrija
J. Bone, Ārlietu ministrija
A. Krūmiņa, Ārlietu ministrija
R. Zemdega, Ārlietu ministrija
L. Līce-Līcīte, Ministru prezidenta birojs
N. Preisa, Latvijas Brīvo Arodbiedrību savienība
I. Dēze, Saeimas Eiropas lietu komisija

K. Gailīte, Saeimas Eiropas lietu komisija

1. Ar COVID-19 saistītās ES iniciatīvas, vadlīnijas un citi aktuālie jautājumi

Ziņo: ĀM/ A. Kurme

Izsakās: VM/ L. Timša, SM/ E. Šimiņa-Neverovska, EM/ Z. Liepiņa, ĀM/ R. Zemdega

ĀM informē par 13. maijā publicēto EK vadlīniju pakotni, tai skaitā Vadlīnijām par Covid-19 mobilo kontaktu izsekošanas aplikāciju savienojamību (*interoperability*). ĀM aicina ministrijas kompetences ietvaros izvērtēt nepieciešamību par šīm vadlīnijām informēt valdību. Ierobežojumu atcelšanas laikā būtiski sekot EK vadlīnijām, lai panāktu saskaņotu rīcību ar kaimiņvalstīm.

Vadlīnijas par COVID-19 mobilo kontaktu izsekošanas aplikāciju savienojamību (*interoperability*)

ĀM lūdz VM informēt, cik reāla ir ieceres par dažādu aplikāciju savienojamību ES līmenī, īpaši Baltijas valstīs. VM: Šobrīd sarežģīti nodrošināt savietojamību, ņemot vērā DV aplikāciju funkcionalitāšu atšķirības. VM vēlas vispirms sakārtot aplikāciju datu apmaiņas iespējas ar Baltijas valstīm. LT un EE vēl strādā pie aplikāciju izstrādes. LV aplikācija ir testēšanas fāzē, ar nākamo nedēļu varētu tikt nodota lietošanai. Vadlīnijas paredz, ka iedzīvotāji pametot valsti turpina izmantot savas valsts aplikāciju. Aplikācijas lietošana ir brīvprātīga. Datu apmaiņa paredzēta dalībvalstu SPKC līmenī.

Rekomendācijas par vaučeriem pasažieriem un ceļotājiem

ĀM lūdz EM un SM komentēt, kādi ir tālākie soļi pēc EK publicētās rekomendācijas, apzinoties, ka saskaņā ar EK priekšlikumu patērētājs joprojām var izvēlēties starp vaučeri un kompensāciju. SM informē, ka DV ir aicinājušas grozīt avio pasažieru tiesību regulu. No EK un Eiropas Parlamenta jau izskanējis norādījums, ka Pasažieru tiesību regula jāievēro, lai aizsargātu pasažieru tiesības un tā netiks grozīta, vienlaikus ņemot vērā, ka šī Regula jau šobrīd ir atvērta vairāk kā 4 gadus un Padomes pusē vienošanos nav izdevies panākt. EK var piedāvāt vadlīnijas, kas attiecīgi tika darīts un tās attiecas uz visiem transporta veidiem. Atsevišķas valstis, kuras atbalstīja nacionālās aviokompānijām piedāvājot pasažieriem tikai vaučerus jau mīkstinājušas savu pozīciju. Latvijā tiek ievērots ES regulējums par pasažieru tiesībām visos transporta veidos un, ja pasažieris neizvēlas samainīt biļeti vai izvēlēties vaučeri, tiek atmaksāta summas par neizmantotajām biļetēm. EM informē, ka EM, apzinoties tūrisma industrijas riskus, vaučeru sistēmu izvērtē kompleksi. Tiek meklēts risinājumus tūrisma nozares atbalstam.

ESI instruments (*Emergency Support Instrument*)

ĀM uzņemas koordinējošo lomu, VM kā līdzatbildīgā iestāde ir atbildīga par saturu. Plānots, ka šonedēļ EK nāks klajā ar detalizētāku informāciju par pieteikšanos ESI instrumentam. Pašlaik par katru no ESI komponentēm būs atbildīgs atsevišķs EK ģenerāldirektorāts. Piemēram, par mobilitātes komponenti – medikamentu transportēšanas izdevumiem – būs atbildīgs DG ECHO. Lūgums ministrijām iesaistīt savus nozaru atašejus, lai jau šobrīd noskaidrotu kontaktpunktu EK ģenerāldirektorātos par konkrēto atbalstāmo aktivitāti. ĀM informē, ka ministrijas saņēmušas VM sagatavotu vēstuli par ESI instrumentu, tai skaitā par jomām, kurās varētu pieteikties. EM jau pieteikusi savu projektu. ĀM aicina arī citas ministrijas izvērtēt iespējas un konsultēties ar VM par pieteikuma projektu atbilstību. Pēc tam ĀM saziņā ar atbildīgajiem ekspertiem ministrijās un pārstāvniecībā risinās pieteikuma koordināciju. Finansējuma apjoms ir ļoti ierobežots.

ĀM aicina ministrijas informēt par citām EK vadlīnijām/ ES aktualitātēm Covid-19 kontekstā. SM informē, ka iznākušas vadlīnijas par transporta nozares atkopšanos dažādu sektoru griezumā - pauž bažas par iespējamiem sarežģījumiem, ko var radīt DV atšķirīgā izpratne un pieeja EK izdotajām vadlīnijām. Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra ar Eiropas slimību profilakses un kontroles centru izstrādājuši vadlīnijas. Eiropas Jūras drošības aģentūra šobrīd pie vadlīnijām vēl nestrādā.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ministriju sniegto informāciju.

2. Padomes maijā un jūnijā

2.1. 26. maija Vispārējo lietu padome

Ziņo: ĀM/ M. Klīve

26. maijā plānota Vispārējo lietu padome, kurā skatīs jautājumu par DV reakciju un atbildi uz COVID-19 izaicinājumiem. Gaidāma diskusija gan par EK vadlīnijām, gan par DV sadarbību un labākajiem piemēriem, kur LV varēs informēt par Baltijas valstu sadarbību. Darba kārtībā arī MFF un Konference par Eiropas nākotni, AOB – EK informēs par ikgadējo ES tiesiskuma ziņojumu, ko EK plāno publicēt rudenī. VLP Informatīvo ziņojumu plānots izskatīt Ministru kabinetā 21. maijā. Saeimas Eiropas lietu komisijas sēde – 22. maijā.

2.2. 19. maija neformālā ES kultūras ministru videokonference

Ziņo: KM/ S. Catlaka

19. maijā notika neformālā ES kultūras ministru videokonference, kurā tika diskutēts par soļiem, ko dalībvalstis ir iecerējušas, sagaidot pakāpenisku noteikto ierobežojumu atcelšanu, un par galvenajām atziņām, kas gūtas no Covid-19 krīzes attiecībā uz kultūras un radošo sektoru. Latvija informēja par nacionālo plānu nozares stabilizēšanai, pie kura šobrīd strādā Kultūras ministrija un kurā paredzēts ietvert zaudējuma kompensāciju KM pakļautībā esošajām iestādēm un kapitālsabiedrībām, atbalstu radošajām personībām un investīcijām, kā arī pauda, ka ilgtermiņā būs jāvērtē kā pilnveidot nodokļu sistēmu attiecībā uz kultūras nozarē strādājošajiem. Pamatā visi ministri uzsvēra nepieciešamību pēc ES atbalsta plāna kultūras un radošajām sektoram, kas būtu daļa no plašākā ES atlabšanas plāna, kā arī nepieciešamība programmā „Radošā Eiropa” nākamajam periodam paredzēt fleksibilitāti, iekļaujot medijus, kā arī vairums dalībvalstis atzīmēja nepieciešamību iekļaut vienlīdzīgu darbības apstākļu (*level playing field*) nodrošināšanu.

2.3. 15. maija Eiropas Savienības Konkurētspējas ministru neformālā sanāksme un 20. maija ES Tūrisma ministru padome

Ziņo: EM/ Z. Liepiņa

EM informē par EK VP M. Vestageres sanāksmē izteiktajām prognozēm par ekonomisko situāciju. Akcentēta ES iekšējā tirgus nozīme, norādot uz sarežģījumiem krīzes sākumposmā. Krīzes pārvarēšana jābalsta uz EK februārī un martā publicētajām pakotnēm (digitālā un rūpniecības). MFF priekšlikums ietverts pakotnē par atvērto instrumentiem. Komisārs T. Bretons uzrunājis dalībvalstis saistībā ar ierobežojumiem vienotajā tirgū. 20. maija Tūrisma ministru padomē skatāmie jautājumi: vaučeri, situācija tūrismā.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ministriju sniegto informāciju.

3. Arktikas jautājumi

Ziņo: ĀM/ J. Bone

ĀM tuvākajā laikā izsūtīs visām nozaru ministrijām vēstuli, kurā nozares tiek lūgtas apzināt esošās un iespējamās intereses Arktikas reģionā. Latvijai būs jāatjauno sava 2016. gada Arktikas politika. Tas skatāms kontekstā arī ar 2019. gada nogalē pieņemtajiem Padomes secinājumiem par ES Arktikas politikas atjaunošanu (šobrīd spēkā 2016. gada), kur būs nepieciešama dalībvalstu iesaiste. Daudz tiek runāts par reģiona ekonomiskajām iespējām. Tiek apspriests Ziemeļu jūras ceļa potenciāls kravu pārvadājumos, kustot ledājiem, kā arī dabas resursu bagātība. Šobrīd aktuāla ir arī pētniecība, zaļo tehnoloģiju, IT un inovāciju attīstība un pielietošana, kur Latvija varētu sniegt savu pienesumu. Būtu svarīgi apzināt interesentus un potenciālās darbības jomas, kam varētu šādas iespējas interesēt.

Aicinājums ministrijām sniegt savas jomas redzējumu un idejas, lai skaidri iezīmētu Latvijas intereses, iespējamo pienesumu un iespējas Arktikas reģionā.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ĀM sniegto informāciju.

4. Par uzlabojumiem ES koordinācijas kārtībā

Ziņo: ĀM/ A.Kurme

ĀM 12. maijā izsūtījusi ministrijām informācijai visu iesniegto priekšlikumu apkopojumu, kā arī ĀM komentārus un kompromisa priekšlikumus. Notiek abu MK dokumentu – noteikumu un instrukcijas – apvienošana vienā dokumentā – MK noteikumos. Tuvākajā laikā ĀM izsūtīs šo MK noteikumu projektu nozaru ministrijām saskaņošanai. VARAM rosina izvērtēt VAS nolikumu attiecībā uz noteikto par VAS amatpersonu personālsastāvu.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ĀM sniegto informāciju.

5. Dažādi

- 5.1. EK publicējusi Eiropas Semestra ziņojumu – rekomendācijas Latvijai. EM aicina sniegt viedokli no ministrijām līdz 22. maijam. L.Līce-Līcīte komentē, ka šīs rekomendācijas izstrādātas konkrēti Covid-19 un kopumā atspoguļo valstībā plānoto. Papildus tam nepieciešams turpināt stiprināt noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas sistēmu.
- 5.2. SM aktualizē jautājumu par BEREC jaunās mītnes līgumu, kas jāratificē šogad. Paldies FM profesionālajai pieejai visā šajā procesā. Aicina ministrijas darba grupās pievērst uzmanību. SM aicina ministrijas atsaukties lūgumam sniegt komentārus.
- 5.3. VARAM jautā, kad TM informēs par jaunās instrukcijas grozījumiem par nacionālo tiesību aktu tulkojumiem. TM sola drīzumā atgriezties pie šī jautājuma nākamajā VAS sanāksmē, šobrīd ierobežota kapacitāte ar Covid-19 saistīto tiesību aktu izstrādes dēļ.
- 5.4. ĀM informē par EK ikgadējo tiesiskuma ziņojumu, ko EK plāno publicēt septembrī. 30. aprīlī LV iesniedza EK savu ziņojumu. 5. jūnijā plānotas detalizētākas konsultācijas par šiem jautājumiem Komisijas pārstāvju video-vizītē Latvijā. Šo sanākumi koordinē ĀM. Padomē diskusija notiks DE PRES vadībā oktobrī – novembrī.
- 5.5. TM informē par likumprojektu par valsts institūciju darbību saistībā ar Covid-19 izplatību, kas noteiks, kā valsts funkcionēs, kad tiks atcelta ārkārtējā situācija valstī. Svarīgi nodrošināt atbilstību visiem ES regulējumiem. TM aicina ministrijas sekot līdzi jautājumam atbilstoši kompetences jautājumiem.
- 5.6. Nākamā VAS 10. jūnijā (tbc.)
- 5.7. Sistēmā ESVIS-L saskaņotas COM tabulas:
 13. nedēļa (23.03.2020-29.03.2020) saskaņota ESVIS 17.04.2020
 14. nedēļa (30.03.2020-05.04.2020) saskaņota ESVIS 24.04.2020/ 20.05.2020 (13:00)
 15. nedēļa (06.04.2020-12.04.2020) saskaņota ESVIS 01.05.2020
 16. nedēļa (13.04.2020-19.04.2020) saskaņota ESVIS 08.05.2020
 17. nedēļa (20.04.2020-26.04.2020) saskaņota ESVIS 15.05.2020

Nolemj: Apstiprināt COM tabulas par 13. (23.03.2020-29.03.2020) līdz 17. (20.04.2020-26.04.2020) nedēļām.

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2020. gada 25. maijā.

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

A. Kurme

Protokolēja:

Gunta Ērgle-Lāce

Ārlietu ministrijas

Vispārējo un institucionālo jautājumu nodaļas

vecākā referente, tel. 67015966